

Rīgas pilsētas Sabiedrības integrācijas pamatnostādņu 2019.-2024. gadam un tās īstenošanas rīcības plānu 2019.-2023. gadam izvērtējums

Nodibinājums "Baltic Institute of Social Sciences"

Inese Šūpule, Dr.sc.soc.

Konsultatīvās padomes sabiedrības integrācijas
jautājumos sēde, 27.11.2024.

Izvērtējuma uzdevumi

- ▶ 1. Izvērtēt Rīgas pilsētas sabiedrības integrācijas politikas attīstības virzienos sasniegtos rezultātus, analizējot situāciju un definējot jomas, kurās izvirzītie pasākumi veicināja situācijas uzlabošanu un kurās situācijas uzlabošana notikusi daļēji vai nav notikusi.
- ▶ 2. Novērtēt Rīgas pilsētas sabiedrības integrācijas pamatnostādņēs paredzēto pasākumu sasaisti ar Saliedētas un pilsoniski aktīvas sabiedrības attīstības pamatnostādņēm 2021.-2027.gadam un attīstības plānam 2022.-2023. gadam un attīstības plāna projektam 2024-2027.gadam izvirzītajiem uzdevumiem un pasākumiem pašvaldībām.
- ▶ 3. Sniegt ieteikumus par nākamā perioda pamatnostādņēs iekļaujamajiem rīcības virzieniem un pasākumiem.
- ▶ 4. Sniegt ieteikumus politikas rezultātu un rezultatīvo rādītāju, kā arī darbības rezultātu un rezultatīvo rādītāju pilnveidošanai.

Izvērtētie politikas attīstības virzieni

▶ Rīgas pilsētas Sabiedrības integrācijas pamatnostādņēs 2019.-2024. gadam ir iekļauti seši attīstības virzieni, kuru rezultātīvo radītāju analīze ir veikta padziļināti:

- 1) pilsoniskā līdzdalība un sadarbība;
- 2) starpkultūru dialogs un iecietība;
- 3) valsts valoda;
- 4) sociālā iekļaušanās;
- 5) informācijas pieejamība;
- 6) pilsētvides un integrācijas pasākumu pieejamība.

Politikas attīstības virzieni, politikas rezultatīvie rādītāji un pasākumu rezultatīvie rādītāji

Pilsoniskā līdzdalība un sadarbība	11 politikas rezultatīvie rādītāji	Vismaz 22 pasākumu rezultatīvie rādītāji*
Starpkultūru dialogs un iecietība	6 politikas rezultatīvie rādītāji	Vismaz 10 pasākumu rezultatīvie rādītāji*
Valsts valoda	4 politikas rezultatīvie rādītāji	Vismaz 4 pasākumu rezultatīvie rādītāji*
Sociālā iekļaušanās	4 politikas rezultatīvie rādītāji	Vismaz 21 pasākuma rezultatīvie rādītāji*
Informācijas pieejamība	3 politikas rezultatīvie rādītāji	Vismaz 7 pasākumu rezultatīvie rādītāji*
Pilsētvides un integrācijas pasākumu pieejamība	8 politikas rezultatīvie rādītāji	Vismaz 5 pasākumu rezultatīvie rādītāji*

Izmantotas pētnieciskās metodes

- (1) dokumentu analīze
- (2) sekundāro datu analīze (statistikas dati un pētījumu rezultāti)
- (3) ekspertu intervijas

Nozīmīgākie dokumenti

- ❖ Rīgas pilsētas Sabiedrības integrācijas pamatnostādnes 2019.-2024. gadam;
- ❖ Rīgas pilsētas sabiedrības integrācijas pamatnostādņu 2019.-2024. gadam īstenošanas rīcības plāns 2019.-2021. gadam;
- ❖ Rīgas valstspilsētas sabiedrības integrācijas pamatnostādņu 2019.-2024. gadam īstenošanas rīcības plāns 2022.-2024. gadam;
- ❖ Izpildes pārskats par 2019. gadu;
- ❖ Izpildes pārskats par 2020. gadu;
- ❖ Izpildes pārskats par 2021. gadu;
- ❖ Izpildes pārskats par 2022. gadu;
- ❖ Izpildes pārskats par 2023. gadu.

Nozīmīgākie pētījumi sekundāro datu analīzei

- ❖ Kantar (2024). Sabiedrības integrācija Rīgā;
- ❖ Kantar (2021). Sabiedrības integrācija Rīgā;
- ❖ Kantar (2017). Sabiedrības integrācija Rīgā;
- ❖ Latvijas Fakti (2024). Rīgas iedzīvotāju apmierinātība ar pašvaldības darbu un procesiem pilsētā. Kvantitatīvais pētījums;
- ❖ Latvijas Fakti (2022). Rīgas iedzīvotāju apmierinātība ar pašvaldības darbu un procesiem pilsētā. Kvantitatīvais pētījums;
- ❖ SKDS (2021). Rīgas iedzīvotāju apmierinātība ar pašvaldības darbu un procesiem pilsētā. Rīgas iedzīvotāju aptauja;
- ❖ SKDS (2019). Rīgas iedzīvotāju apmierinātība ar pašvaldības darbu un procesiem pilsētā. Rīgas iedzīvotāju aptauja.

Ekspertu intervijas

N.p.k.	Struktūrvienība	Vārds, uzvārds	Intervijas laiks
1.	Rīgas valstspilsētas pašvaldības Pilsētas attīstības departamenta Stratēģiskās vadības pārvaldes vadītājs	Guntars Ruskuls	04.09.2024.
2.	Rīgas valstspilsētas pašvaldības Izglītības, kultūras un sporta departamenta Sporta un jaunatnes pārvaldes Jaunatnes nodaļas vadītājs - pārvaldes priekšnieka vietnieks	Dmitrijs Zverevs	05.09.2024.
3.	Rīgas valstspilsētas pašvaldības Labklājības departamenta Sociālās pārvaldes priekšnieks	Mārtiņš Moors	06.09.2024.
4.	Rīgas Izglītības un informatīvi metodiskā centra direktore	Inga Draveniece	10.09.2024.
5.	Rīgas Centrālā bibliotēka	Dzidra Šmita	11.09.2024.
6.	NVO atbalsta sektors, projektu vadītāja	Zinta Gugane	10.09.2024.
7.	Rīgas valstspilsētas pašvaldības Centrālās administrācijas Komunikācijas pārvaldes vadītāja pienākumu izpildītājs	Mārtiņš Vilemsons	12.09.2024.
8.	Rīgas Apkaimju iedzīvotāju centra Apkaimju attīstības un sabiedrības integrācijas pārvaldes vadītāja	Ilona Stalidzāne	27.09.2024.
9.	Rīgas valstspilsētas pašvaldības Izglītības, kultūras un sporta departamenta Kultūras pārvalde	Dita Pfeifere Aija Kalniņa Kristīne Krūze Ineta Zalāne	16.09.2024.
10.	Rīgas valstspilsētas pašvaldības Izglītības, kultūras un sporta departamenta Izglītības pārvalde, Vispārējās izglītības skolu nodaļa, Projektu vadītāja - nodaļas vadītāja vietniece	Jana Cera	10.09.2024.

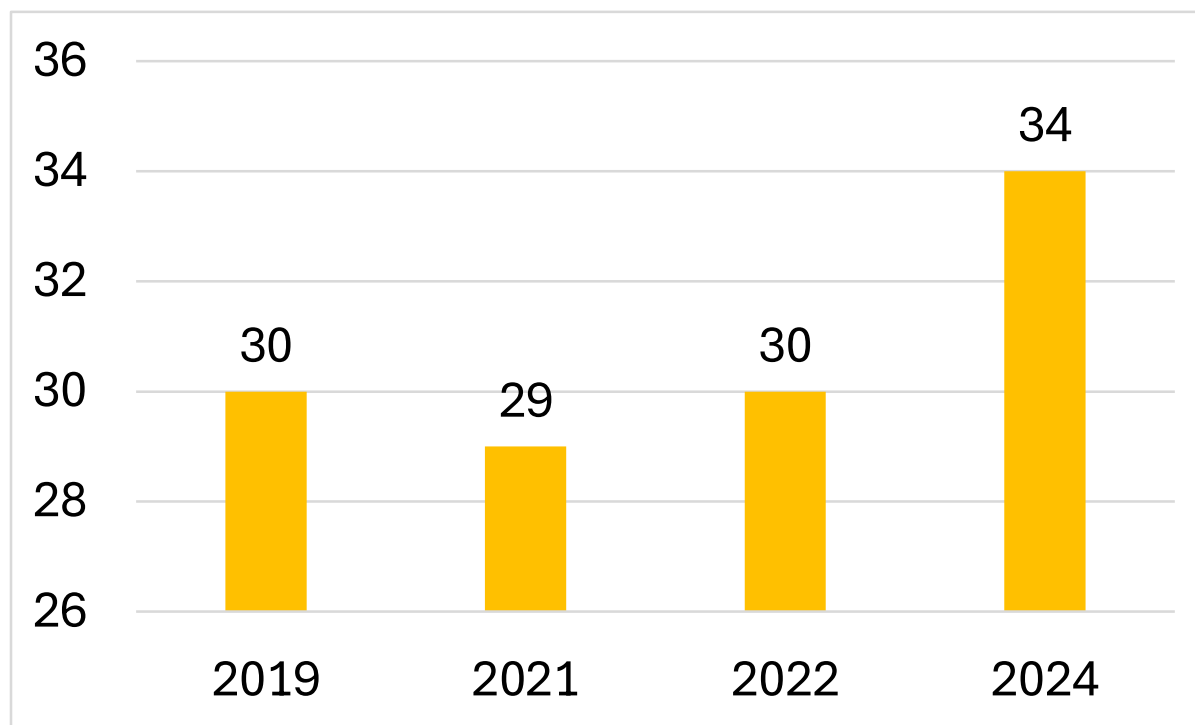

Pilsoniskā līdzdalība un sadarbība

- ▶ Situācija ir uzlabojusies šādos aspektos:
  - 1) **Palielinājies rīdzinieku īpatsvars, kas ir apmierināti ar nodrošinātajām iespējām piedalīties pilsētas attīstības plānošanas pasākumos un lēmumu pieņemšanas procesos, kā arī izteikt savu viedokli.**
  - 2) Palielinājies rīdzinieku īpatsvars, kas pēdējo trīs gadu laikā ir iesaistījušies kādas sabiedriskās organizācijas darbā, veikuši brīvprātīgo darbu vai piedalījušies pašvaldības sabiedriskajās apspriešanās.
  - 3) Ir palielinājies dažādu pasākumu klāsts apkaimēs, īpaši aktīvākajās apkaimēs, un ir pieaugusi rīdzinieku līdzdalība apkaimes sabiedriskajā dzīvē.
  - 4) Ir palielinājies atbalsts NVO saistībā ar telpu un aprīkojuma nodrošinājumu, ko koordinē NVO nams, kas ir izveidojies kā būtisks atbalsta resurss NVO (palielinās gan NVO nama filiāļu skaits, gan arī organizēto pasākumu un iesaistīto NVO skaits).

Iespēja piedalīties lēmumu pieņemšanas procesos

- ▶ Cik apmierināts/-a Jūs esat ar šādām jomām Rīgā?
- ▶ **Iespēja piedalīties pilsētas attīstības plānošanas pasākumos un lēmumu pieņemšanas procesos, izteikt savu viedokli**
- ▶ Atbildes “ļoti apmierināts” un “drīzāk apmierināts”.

Pilsoniskā līdzdalība un sadarbība

► Situācija ir uzlabojusies šādos aspektos:

- 1) Palielinājies rīdzinieku īpatsvars, kas ir apmierināti ar nodrošinātajām iespējām piedalīties pilsētas attīstības plānošanas pasākumos un lēmumu pieņemšanas procesos, kā arī izteikt savu viedokli.
- 2) **Palielinājies rīdzinieku īpatsvars, kas pēdējo trīs gadu laikā ir iesaistījušies kādas sabiedriskās organizācijas darbā, veikuši brīvprātīgo darbu vai piedalījušies pašvaldības sabiedriskajās apspriešanās.**
- 3) Ir palielinājies dažādu pasākumu klāsts apkaimēs, īpaši aktīvākajās apkaimēs, un ir pieaugusi rīdzinieku līdzdalība apkaimes sabiedriskajā dzīvē.
- 4) Ir palielinājies atbalsts NVO saistībā ar telpu un aprīkojuma nodrošinājumu, ko koordinē NVO nams, kas ir izveidojies kā būtisks atbalsta resurss NVO (palielinās gan NVO nama filiāļu skaits, gan arī organizēto pasākumu un iesaistīto NVO skaits).

Rīdzinieku pilsoniskā līdzdalība

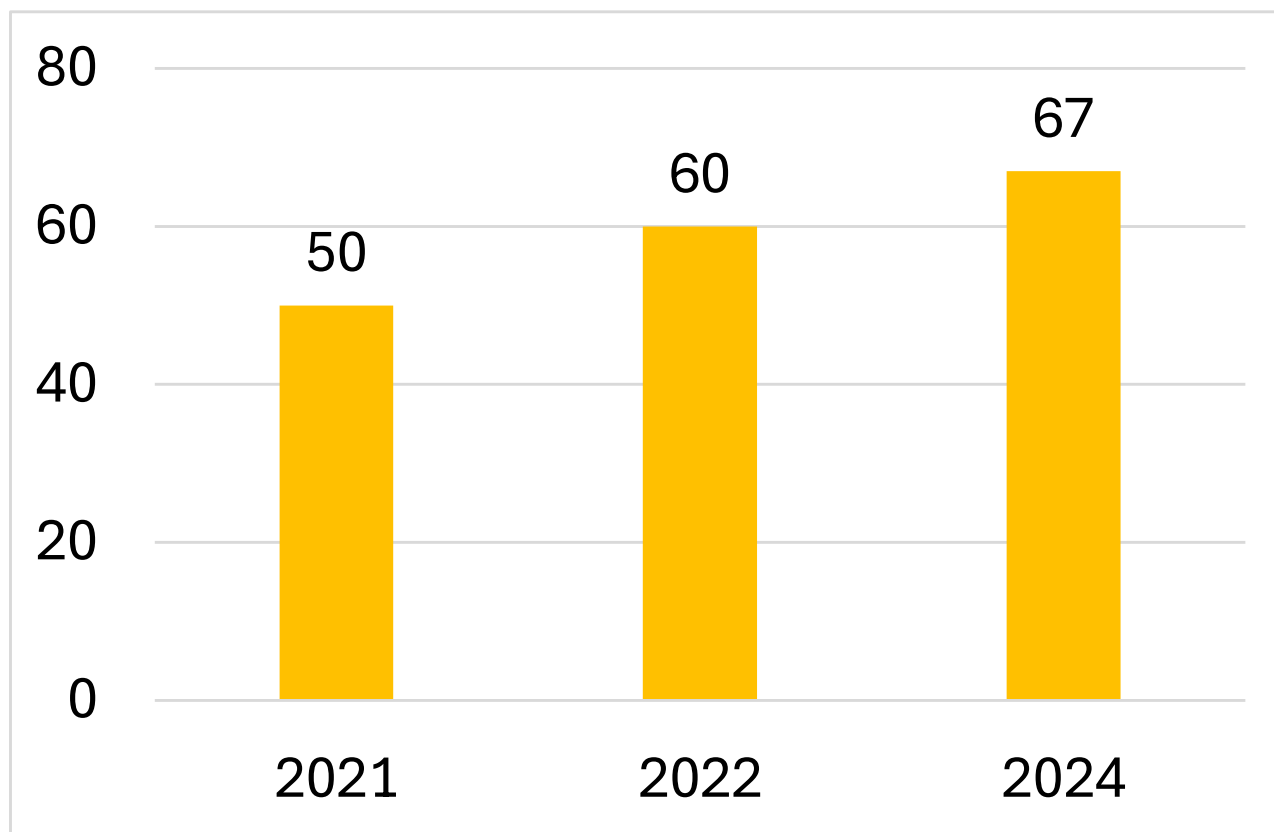
Pilsoniskā līdzdalība un sadarbība

► Situācija ir uzlabojusies šādos aspektos:

- 1) Palielinājies rīdzinieku īpatsvars, kas ir apmierināti ar nodrošinātajām iespējām piedalīties pilsētas attīstības plānošanas pasākumos un lēmumu pieņemšanas procesos, kā arī izteikt savu viedokli.
- 2) Palielinājies rīdzinieku īpatsvars, kas pēdējo trīs gadu laikā ir iesaistījušies kādas sabiedriskās organizācijas darbā, veikuši brīvprātīgo darbu vai piedalījušies pašvaldības sabiedriskajās apspriešanās.
- 3) **Ir palielinājies dažādu pasākumu klāsts apkaimēs, īpaši aktīvākajās apkaimēs, un ir pieaugusi rīdzinieku līdzdalība apkaimes sabiedriskajā dzīvē.**
- 4) **Ir palielinājies atbalsts NVO saistībā ar telpu un aprīkojuma nodrošinājumu, ko koordinē NVO nams, kas ir izveidojies kā būtisks atbalsta resurss NVO (palielinās gan NVO nama filiāļu skaits, gan arī organizēto pasākumu un iesaistīto NVO skaits).**

Līdzdalība apkaimes sabiedriskajā dzīvē

- ▶ Summārs rādītājs, kura izveidē tiek izmantoti pieci līdzdalības parametri:
- ▶ 1) ir iesaistījies apkaimes grupā sociālajos tīklos un aktīvi tajā darbojas (gan lasa ziņas, gan publicē, komentē, piedalās diskusijās u.tml.);
- ▶ 2) apmeklē kultūras un izklaides pasākumus apkaimē;
- ▶ 3) labiekārto teritoriju (t.sk. piedalās apkārtnes sakopšanas talkās);
- ▶ 4) ir iesaistījies kādā nevalstiskā organizācijā, biedrībā, draudzē u.c.;
- ▶ 5) darbojas kādā pašdarbības kolektīvā.

Pilsoniskā līdzdalība un sadarbība

- ▶ Situācija nav būtiski uzlabojusies saistībā ar rīcības apakšvirzienu “Brīvprātīgā darba attīstība”.
- ▶ Lai gan brīvprātīgo skaits rīdzinieku vidū ir pieaudzis un tiek nodrošinātas brīvprātīgā darba atbalsta aktivitātes NVO un RD iestādēm, kā arī katru gadu notiek pasākums “Rīgas brīvprātīgo godināšana”, vēl nav izveidota sistēma ne valsts, ne Rīgas pilsētas līmenī kā koordinēt brīvprātīgo darbu.
- ▶ Rīgas valstspilsētas sabiedrības integrācijas pamatnostādņu 2019.-2024. gadam īstenošanas rīcības plānā 2022.-2024. gadam tika plānota platformas izveide brīvprātīgā darba koordinēšanai Rīgas valstspilsētas pašvaldībā, bet plānotajā laika periodā tā nav izveidota.
- ▶ Tas saistīts ar to, ka Labklājības ministrija, kas ir atbildīgā valsts iestāde vienotas valsts politikas brīvprātīgā darba jomā izstrādei un koordinēšanai, arī šajā laika periodā strādāja pie Brīvprātīgā darba informācijas sistēmas valsts mērogā. Valsts Brīvprātīgā darba informācijas sistēmas darbības uzsākšana ir plānota 2025. gada 1. jūnijā.

Pilsoniskā līdzdalība un sadarbība

- ▶ Turpmāk atbalstāmie rīcības virzieni un pasākumi:
  - ▶ pastāvīgs pašvaldības atbalsts NVO sektoram (infrastruktūra, konsultatīvais atbalsts);
  - ▶ brīvprātīgā darba attīstība;
  - ▶ jauniebraucēju iekļaušanās veicināšana, sekmējot viņu līdzdalību pilsētas dzīvē (tas lielākoties notiek ar NVO starpniecību, kuras iesaista un atbalsta jauniebraucējus)
  - ▶ apkaimju iedzīvotāju līdzdalības un piederības sajūtas veicināšana, veidojot apkaimju un pilsētas iedzīvotāja identitāti;
  - ▶ līdzdalības budžeta iespēju un balsošanas popularizēšana.
- ▶ Pilsoniskā līdzdalība ir procesa politika, nevis rezultāta politika. Lai iedzīvotāju līdzdalība pašvaldības dzīvē norisinātos pastāvīgi, tam ir jānodrošina arī pastāvīgi resursi un attīstības priekšnosacījumi.

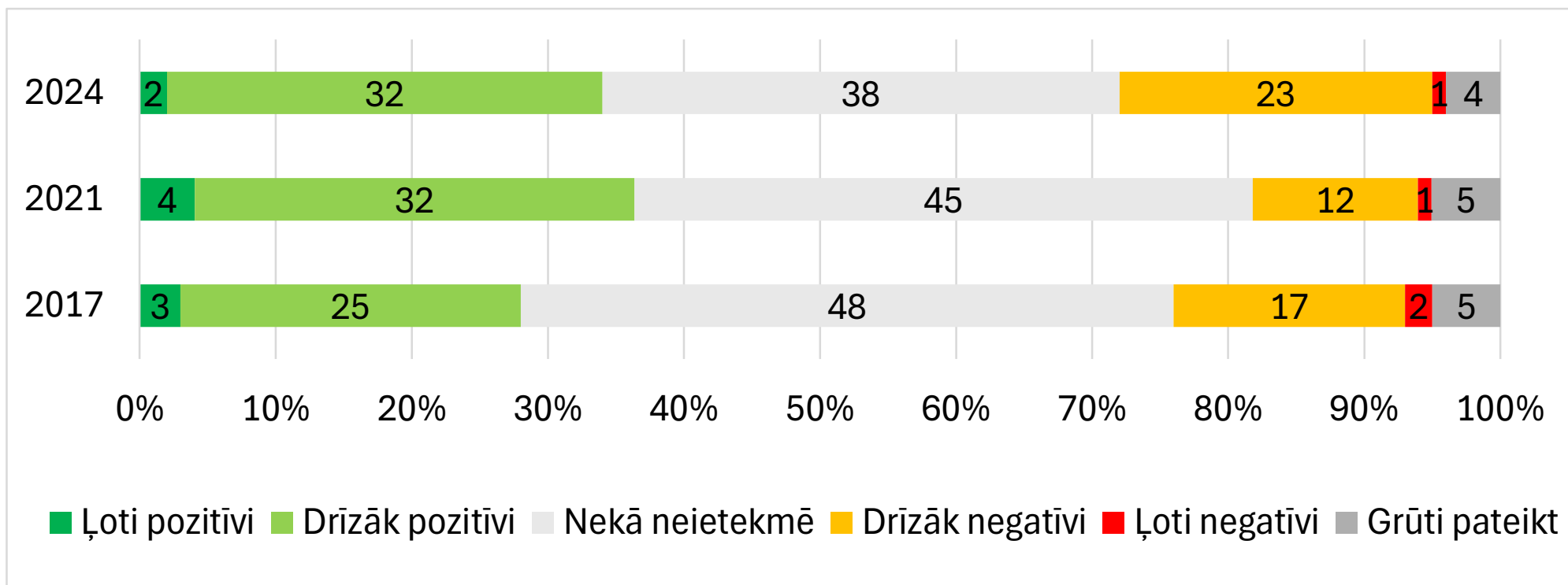
Starpkultūru dialogs un iecietība

- ▶ Situācija ir uzlabojusies šādos aspektos:
- ▶ Pakāpeniski nedaudz palielinās rīdzinieku iecietība pret dažādām sabiedrības grupām, kas līdz šim ir izcēlušās ar to, ka pret tām sabiedrībā ir lielāka distance un iecietības trūkums. Vienlaikus šis palielinājums pagaidām ir pavisam neliels, un jāturpina darbs, lai kopējais tolerances līmenis sabiedrībā palielinātos.
- ▶ Pēdējo gadu sasniegums ir Rīgas Dārziema vidusskolas (iepriekš 93. vidusskolas) kā metodiskā atbalsta centra skolām veidošana darbā ar jauniebraucējiem. Nozīmīgs ir arī regulārais darbs pie metodikas pilnveides iekļaujošai izglītībai, un iekļaujošās izglītības koordinātoru skolās (tajā skaitā mentoru) kopienas izveide un profesionālās pilnveides nodrošināšana.

Starpkultūru dialogs un iecietība

- ▶ Situācija nav uzlabojusies attiecībā uz iedzīvotāju attieksmi pret jauniebraucējiem.
- ▶ Lai gan ir palielinājies pozitīvi noskaņoto īpatsvars pret jauniebraucējiem (proti, rīdzinieku īpatsvars, kas uzskata, ka cilvēku iebraukšana no citām valstīm uz dzīvi Latvijā pozitīvi ietekmē vietējo iedzīvotāju dzīvi), vienlaikus ir palielinājies arī negatīvi noskaņoto īpatsvars pret jauniebraucējiem, kas liecina par sabiedrības polarizāciju šajā jautājumā.
- ▶ Iespējams, tas ir saistīts ar to, ka jauniebraucēji Latvijā nav homogēna iedzīvotāju grupa, to vidū ir gan iebraucēji no ES valstīm, gan Latvijas izcelsmes remigranti, gan civiliedzīvotāji no Ukrainas, gan dažādu trešo valstu valstpiederīgie.

Viedoklis par cilvēku iebraukšanas no citām valstīm uz dzīvi Latvijā ietekmi uz vietējo iedzīvotāju dzīvi

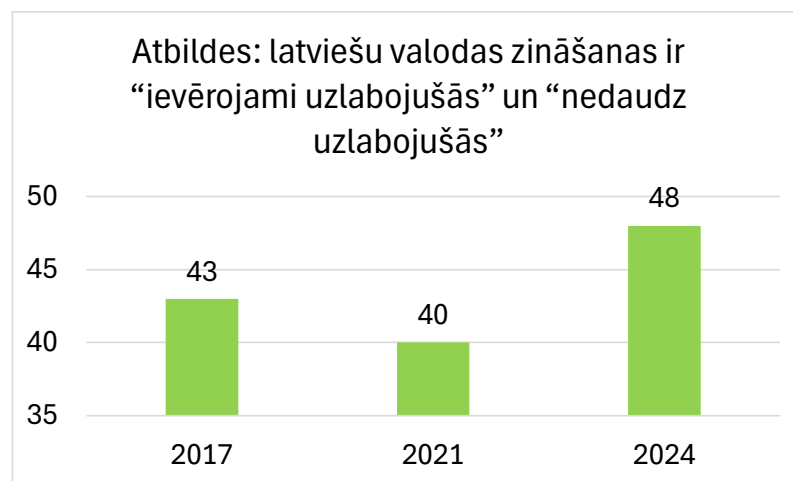
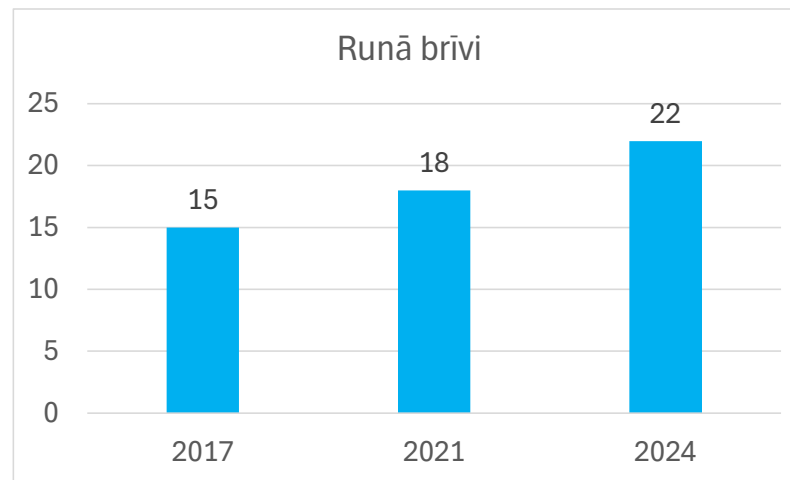
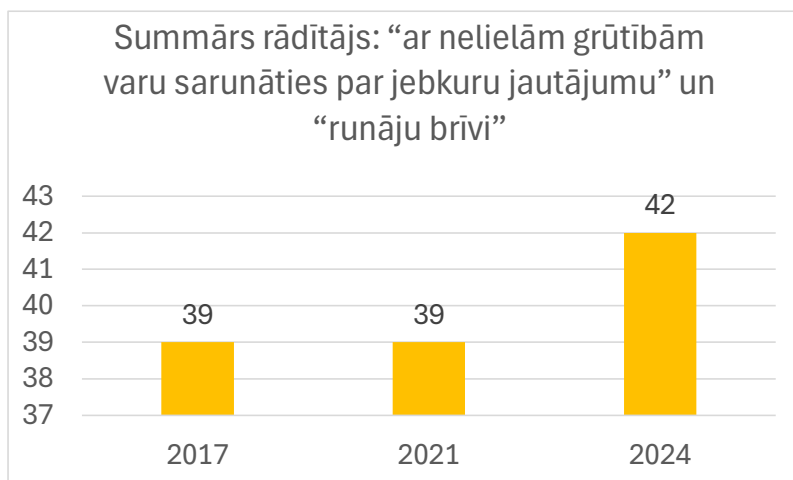
Starpkultūru dialogs un iecietība

- ▶ Turpmāk atbalstāmie rīcības virzieni un pasākumi;
- ▶ pastāvīgs pašvaldības atbalsts projektiem starpkultūru dialoga attīstības un iecietības veicināšanai un jauniebraucēju iekļaušanai;
- ▶ pedagogu profesionālās kompetences pilnveide iekļaujošas izglītības jautājumā;
- ▶ atbalsts pedagogiem un metodiskā atbalsta centram, lai stiprinātu skolas darbā ar jauniebraucējiem.

Valsts valoda

- ▶ Situācija ir uzlabojusies šādos aspektos:
- ▶ 1) Pakāpeniski, bet noturīgi palielinās rīdzinieku skaits, kam latviešu valoda nav dzimtā valoda, bet kas latviski runā brīvi jeb augstākajā valodas zināšanu līmenī;
- ▶ 2) Pieaugums redzams arī attiecībā uz rādītāju par iedzīvotāju īpatsvaru, kuru latviešu valodas zināšanas ir uzlabojušās;
- ▶ 3) Būtiskākie faktori, kāpēc latviešu valodas zināšanas pēdējo trīs gadu laikā ir uzlabojušās, ir tas, ka **ikdienā vairāk runā latviešu valodā, darbā vairāk nepieciešama komunikācija latviešu valodā un pieaugusi latviešu valodas nozīme publiskajā vidē (veikalos, iestādēs u.tml.).**

Latviešu valodas zināšanu pašvērtējums

Valsts valoda

- ▶ Situācija ir uzlabojusies šādos aspektos (turpinājums):
- ▶ 3) Paralēli rīdzinieku vidū ļoti pieprasītajiem bezmaksas latviešu valodas kursiem pamata un vidējā līmenī (mācības A un B valodas zināšanu līmenī), tiek piedāvātas arī citas latviešu valodas apguves iespējas: sarunvalodas klubi un latviešu valodas kursi augstākajā līmenī ar dalībnieku līdzmaksājumu (C līmenī 100 h apjomā).
- ▶ 4) Sekmīgai remigrantu un jauniebraucēju bērnu iekļaušanai mācību procesā, latviešu valodas apguvei no pašvaldības budžeta līdzekļiem katru gadu tiek piešķirts papildu finansējums pedagogu darba samaksai. Katram skolēnam ir paredzētas papildu divas mācību stundas nedēļā. Kopumā atbalstīto skolēnu skaitam, kuriem piešķirts papildu finansējums latviešu valodas apguvei, ir tendence pieaugt.

Valsts valoda

- ▶ Situācija nav uzlabojusies pietiekamā apjomā attiecībā uz valodas kursu un cita veida valodas apmācību elastīgu nodrošinājumu dažādām mērķa grupām.
- ▶ Piemēram, tādām sociālām grupām kā pilngadīgiem jauniešiem pēc ārpusģimenes aprūpes vai personām pēc brīvības atņemšanas soda izciešanas latviešu valodas apmācību iespējas nav elastīgi piemērojamas.

Valsts valoda

- ▶ Pasākumu virzieni, kurus nepieciešams turpināt un attīstīt, ir:
- ▶ joprojām nodrošināt latviešu valodas kursus zemākajā līmenī, jo tie joprojām ir pieprasīti;
- ▶ vienlaikus atbalstāmas ir arī citas valodas apgūšanas aktivitātes (latviešu valodas kursi C līmenī, sarunvalodas klubi, dažādas elastīgas latviešu valodas apguves iespējas)
- ▶ atbalsts pedagogiem, kas strādā multikulturālā vidē un kuriem trūkst prasmju darbam šādā situācijā. Šis atbalsts ir jāturpina sniegt dažādos veidos: pirmkārt, piešķirot papildu finansējumu latviešu valodas pedagogu darba samaksai. Šeit jāņem vērā, ka sagaidāms, ka skolēnu skaits, kuriem piešķirts papildu finansējums latviešu valodas apguvei, turpinās pieaugt, kā tas ir pieaudzis pēdējos gados. Otrkārt, pilnveidojot un paplašinot metodisko atbalstu pedagogiem, kas strādā multikulturālā un multilingvālā vidē.

Sociālā iekļaušanās

- ▶ Situācija ir uzlabojusies šādos aspektos:
- ▶ 1) Kopumā palielinās rīdzinieku iecietība pret dažādām atšķirīgām iedzīvotāju grupām, un tas izpaužas tajā, ka ir samazinājies to aptaujāto rīdzinieku īpatsvars, kas uzskata, ka šo grupu pārstāvjus nedrīkst ielaist valstī vispār. No sociālās iekļaušanas pasākumu mērķa grupām tas attiecināms uz šīm divām grupām – cilvēki ar garīga rakstura traucējumiem un cilvēki pēc soda izciešanas.
- ▶ 2) Īstenoto pasākumu rezultatīvie rādītāji parāda, ka sistēmiski budžeta iespēju robežās notiek darbs, lai sekmētu daudzveidīgu un vajadzībās balstītu sociālo pakalpojumu pieejamības nodrošinājumu šādām sociālās atstumtības riskam pakļautajiem iedzīvotājiem: 1) ģimenēm, kurās ir bērni ar funkcionāliem traucējumiem; 2) personām ar garīga rakstura traucējumiem; 3) pilngadīgiem jauniešiem pēc ārpusģimenes aprūpes; 4) sociālā riska jauniešiem un ielu bērniem/ jauniešiem. Dažādo sociālo pakalpojumu pieejamība un daudzveidība minētajām mērķa grupām pakāpeniski uzlabojas.

Sociālā iekļaušanās

- ▶ Situācija ir uzlabojusies šādos aspektos (turpinājums):
- ▶ 3) Katru gadu tiek organizēti projektu konkursi NVO un RD iestāžu projektiem sociālās integrācijas jomā, kā arī projektu konkursi sociālā atbalsta NVO darbības nodrošināšanai un kapacitātes stiprināšanai.
- ▶ 4) Tiek īstenoti pasākumi speciālistu profesionālo kompetenču attīstīšanai darbā ar sociālās iekļaušanas virziena prioritārajām mērķa grupām, un pēdējos divos gados īpaši jāizceļ (1) apmācības RPBJC struktūrvienības JAC darbiniekiem, kas koordinē, nodrošina un ievieš jaunas atbalsta formas jauniešiem pēc ārpusģimenes aprūpes izbeigšanās, un (2) apmācības pedagogiem, lai pilnveidotu pedagogu zināšanas un prasmes darbam ar bērniem ar īpašām vajadzībām.

Sociālā iekļaušanās

- ▶ Situācija nav būtiski uzlabojusies attiecībā uz atbalstu personām pēc brīvības atņemšanas soda izciešanas, jo nav pamata apgalvot, ka viņu rīcībā ir vairāk resursu aktīvai līdzdalībai sabiedrības dzīvē un mijiedarbības veidošanai ar citiem iedzīvotājiem.
- ▶ Vienlaikus, kā jau atzīmēts iepriekš, ir nedaudz pieaugusi rīdzinieku iecietība pret šīs grupas pārstāvjiem, kas, ja vien šī būs noturīga tendence, ir uzskatāma par pozitīvu tendenci.
- ▶ Saistībā ar šo grupu arī jāatzīmē, ka galvenā loma personu pēc brīvības atņemšanas soda izciešanas resocializācijai sabiedrībā, Latvijā ir Valsts probācijas dienestam, un, iespējams, tādēļ, šīs grupas iekļaušanai sabiedrībā pašvaldības līmenī ir pievērsta mazāka uzmanība.

Sociālā iekļaušanās

- ▶ Pasākumu virzieni, kurus nepieciešams turpināt un attīstīt:
- ▶ Attiecībā uz vairākām mērķa grupām dažādu atbalsta aktivitāšu, pakalpojumu un apmācību nepieciešams vairāk.
- ▶ Lai turpmāk sekmētu daudzveidīgu un vajadzībās balstītu sociālo pakalpojumu pieejamības nodrošinājumu sociālās atstumtības riskam pakļautajiem iedzīvotājiem, nepieciešams turpināt un pilnveidot līdz šim īstenotos pasākumus.
- ▶ Visbiežāk ierobežojošais aspekts sociālo pakalpojumu pieejamības nodrošināšanā ir ierobežotais finansējums.

Informācijas pieejamība

- ▶ Rīdzinieku vērtējums attiecībā uz iespēju saņemt informāciju par pašvaldības darbu (t.sk. plāniem, lēmumiem utt.) šajā laika periodā būtiski nav mainījies. Tas nozīmē, ka nav pamats izdarīt secinājumus par kādiem būtiskiem uzlabojumiem, vienlaikus var norādīt, ka nepieciešamā informācija par pašvaldības darbu kopumā tiek nodrošināta.
- ▶ Ņemot vērā aptauju rādītājus, kas parāda iedzīvotāju informētību par pašvaldībā pieejamajiem pakalpojumiem, pasākumiem un līdzdalības/iesaistīšanās iespējām, kas liecina, ka rīdzinieki vislabāk ir informēti par pašvaldības piedāvātajiem pakalpojumiem (53%), otrajā vietā ir informētība par pašvaldības piedāvātajiem pasākumiem (48%), bet viszemāk tiek vērtēta informētība par līdzdalības/iesaistīšanās iespējām (33%), tieši pēdējais aspekts – informētība par līdzdalības/iesaistīšanās iespējām ir tas virziens, kuram nepieciešams pievērst lielāku uzmanību.

Informācijas pieejamība

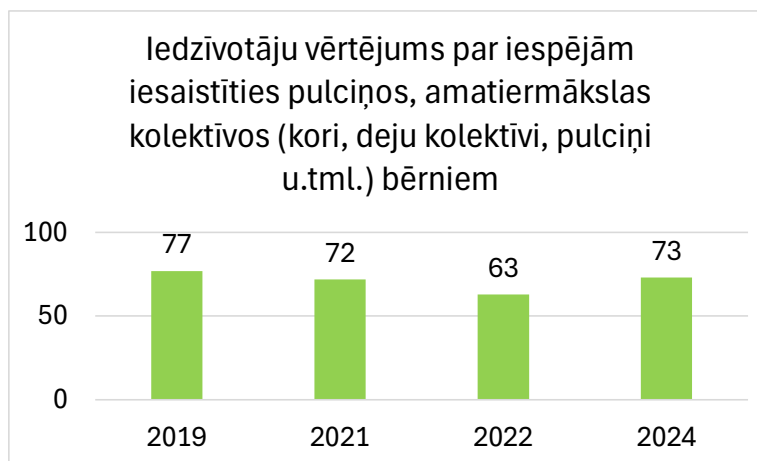
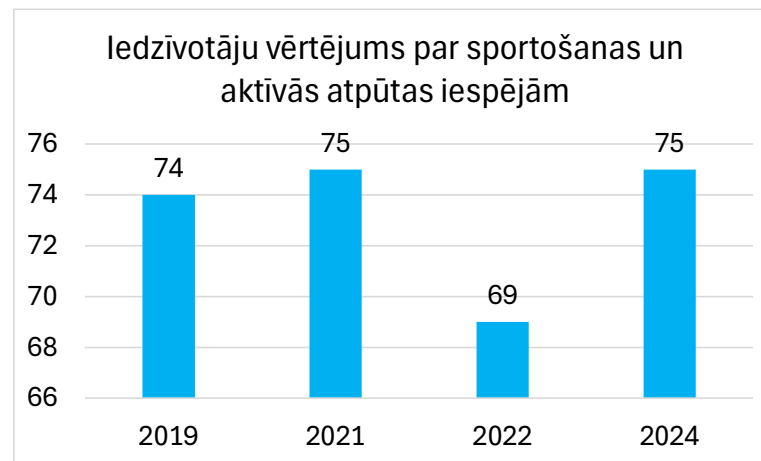
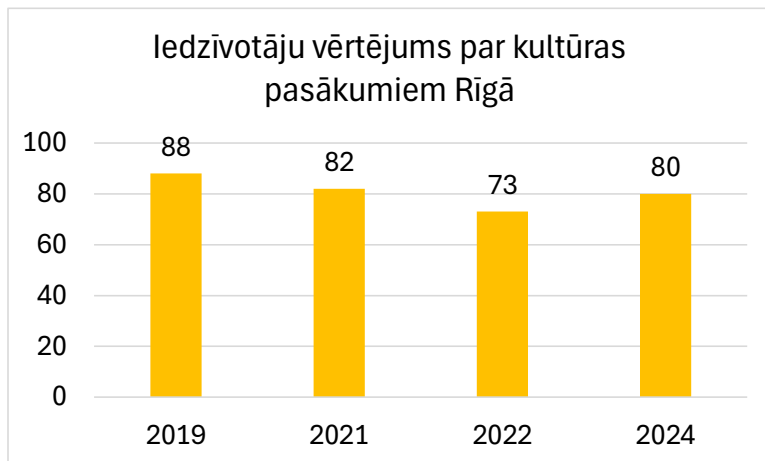
- ▶ Attiecībā uz rīcības virzienu par informācijas dizaina pilnveidošanu, veicinot tās pieejamību, tajā skaitā personām ar īpašām vajadzībām, sociālās atstumtības riskam pakļautajām iedzīvotāju grupām, pozitīvi jāvērtē tas, ka pašvaldības mājas lapa tiek nodrošināta ar dažādiem pieejamības rīkiem, tajā skaitā teksta klausīšanos.
- ▶ Vienlaikus risinājumi joprojām nepieciešami, lai nodrošinātu informāciju par jaunumiem un plānotajiem pasākumiem pašvaldībā zīmju valodā, kā arī jāturpina darbs pie informācijas pasniegšanas pieejamā un iekļaujošā veidā (vieglās valodas lietošana, infografikas utt.).

Pilsētvides un integrācijas pasākumu pieejamība

- ▶ Situācija ir uzlabojusies vai saglabā pozitīvu vērtējumu šādos aspektos:
  - 1) Rīdzinieki ļoti augstu vērtē kultūras pasākumu nodrošinājumu Rīgā, kā arī sportošanas un aktīvās atpūtas iespējas un bērnu iespējas iesaistīties pulciņos un amatiermākslas kolektīvos (kori, deju kolektīvi, pulciņi u.tml.).
  - 2) Analizējot pasākumu rezultātos rādītājus attiecībā uz 6.1. rīcības virzienu: brīvā laika pavadīšanas infrastruktūras attīstīšana un brīvā laika pavadīšanas iespēju un kultūras procesu nodrošināšana apkaimēs pēc iespējas tuvāk iedzīvotāju dzīvesvietai, ir redzams, ka nostiprinās pieeja dažādus pasākumus rīkot Rīgas apkaimēs.

Rīdzinieku apmierinātība ar kultūras un sporta iespēju piedāvājumu Rīgā

Pilsētvides un integrācijas pasākumu pieejamība

- ▶ Situācija nav būtiski uzlabojusies attiecībā uz vides pieejamības nodrošināšanu personām ar funkcionāliem traucējumiem pašvaldības publiskajās ēkās vai telpās.
- ▶ Rīgas valstspilsētas sabiedrības integrācijas pamatnostādņu 2019.-2024. gadam īstenošanas rīcības plānā 2022.-2024. gadam tika plānota lifta izbūve Rīgas kultūras un atpūtas centrā “Imanta”, bet tas nav īstenots.
- ▶ Arī izvērtējot plašāk nepieciešamos uzlabojumus vides pieejamības nodrošināšanai personām ar funkcionāliem traucējumiem, ekspertu intervijās tika uzsvērts, ka tas ir pasākumu virziens, kas saistīts ar daudziem izaicinājumiem un neatrisinātiem jautājumiem.

Pilsētvides un integrācijas pasākumu pieejamība

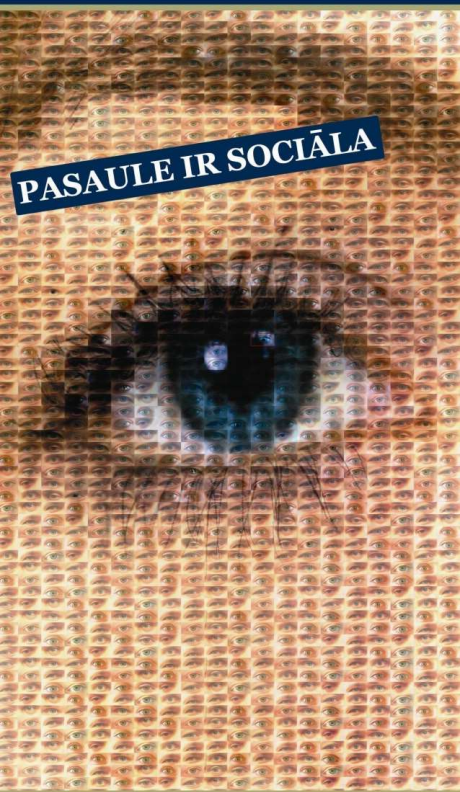
- ▶ Pasākumi, kas būtu jāattīsta turpmāk:
- ▶ Vairāk attīstīt brīvā laika pavadīšanas iespējas dažādās Rīgas apkaimēs, tajā skaitā palielinot brīvā laika pavadīšanas infrastruktūras nodrošinājumu apkaimēs.
- ▶ Iespējams, vairāk ir jādomā arī par mazāk aktīvu apkaimju aktivizēšanas iespējām, lai izvairītos no situācijas, ka apkaimes, kurās jau ir attīstīta infrastruktūra, attīstās vēl vairāk, bet apkaimes, kuras gandrīz nekas nenotiek, turpinās stagnācija šajā aspektā.

Ieteikumi politikas rezultatīvo rādītāju pilnveidošanai

- 1) Vairāki izvēlētie rādītāji ir uzskatāmi par pasākumu rezultatīvajiem rādītājiem. Piemēram, tādi rādītāji kā iedzīvotāju skaits, kuri pabeiguši bezmaksas latviešu valodas kursus, vai īstenoto projektu skaits sabiedrības integrācijas veicināšanas jomā, atklāj pasākuma kvantitatīvos rezultātus, bet nav uzskatāmi par politikas rezultatīvajiem rādītājiem.
- 2) Lai izvērtētu īstenotās politikas rezultātus, nepieciešams noteikt politikas rezultātu raksturojošo rezultatīvo rādītāju bāzes jeb sākotnējās vērtības un plānotās vērtības. Ievērojot šādu pieeju, ir labākas iespējas noteikt, vai faktiskie rezultatīvie rādītāji sasniedz vai pārsniedz plānotos rādītājus.
- 3) Gadījumos, kad politikas rezultatīvais rādītājs balstās aptauju datos, ļoti būtiski ir konsekventi saglabāt salīdzināmu jautājuma formulējumu. Vairākos gadījumos šajā izvērtējumā tika konstatēts, ka aptaujas formulējums ir mainīts, tādēļ salīdzinājumu veikt nav iespējams, kas nozīmē, ka nav iespējams korekti novērtēt politikas rezultātus.

Ieteikumi **pasākumu** rezultatīvo rādītāju pilnveidošanai

- 1) Pasākumu rezultatīvajiem rādītājiem ir jābūt saistītiem ar politikas rezultātiem, lai varētu novērtēt konkrēto pasākumu ietekmi uz politikas rezultātu sasniegšanu;
- 2) Vairāku rādītāju gadījumos viena pasākuma īstenošana pēc būtības atšķiras pa gadiem, līdz ar to rādītāji nav salīdzināmi. Būtu vēlams no šādas situācijas pēc iespējas izvairīties;
- 3) Atsevišķos gadījumos faktiskie rezultatīvie rādītāji (to kategorijas) neatbilst plānotajiem rādītājiem (kategorijām), tas padara neiespējamu salīdzinājumu pa gadiem;
- 4) Kopumā nepieciešams ievērot konsekventu, vienotu pieeju rādītāju uzskaitē, nemainot to katru gadu.

Paldies par uzmanību!

Baltic Institute of Social Sciences

Inese Šūpule, Dr.sc.soc.